

SKYFALL

007^F

ALBERT R. BROCCOLI'S EON PRODUCTIONS PRESENTS DANIEL CRAIG AS IAN FLEMING'S JAMES BOND 007^F IN "SKYFALL"
 JAVIER BARDEM RALPH FIENNES NAOMIE HARRIS BERENICE MARLOHE WITH ALBERT FINNEY AND JUDI DENCH AS "M"
 CO-PRODUCERS ANDREW NOAKES DAVID POPE MUSIC BY THOMAS NEWMAN COSTUME DESIGNER JANY TEMIME EDITOR STUART BAIRD, A.C.E. PRODUCTION DESIGNER DENNIS GASSNER
 DIRECTOR OF PHOTOGRAPHY ROGER DEAKINS, ASC BSC EXECUTIVE PRODUCER CALLUM MCDUGALL WRITTEN BY NEAL PURVIS & ROBERT WADE AND JOHN LOGAN
 PRODUCED BY MICHAEL G. WILSON AND BARBARA BROCCOLI DIRECTED BY SAM MENDES #Skyfall

Skyfall © 2012 Danjaq, LLC, United Artists Corporation, Columbia Pictures Industries, Inc.
 Skyfall, 007, Gun Barrel and related James Bond Trademarks © 2012-2013 Danjaq, LLC and United Artists Corporation.
 Skyfall, 007 and related James Bond Trademarks are trademarks of Danjaq, LLC. All Rights Reserved.

Score Album on Sony Classical

26 OKTOBER

© 2012 Danjaq, LLC. All Rights Reserved. Skyfall, 007, Gun Barrel and related James Bond Trademarks are trademarks of Danjaq, LLC. All Rights Reserved.

SKYFALL

007™

Daniel Craig är tillbaka som James Bond 007 i SKYFALL, den 23:e filmen i historiens längsta filmserie. I SKYFALL sätts Bonds lojalitet till M (JUDI DENCH) på hårt prov när hennes förflutna plågsamt gör sig påmint och förföljer henne. 007 måste spåra upp och tillintetgöra hotet, oavsett vad det kostar honom personligen. Filmen kommer från Albert R. Broccolis EON Productions, Metro-Goldwyn-Mayer Studios och Sony Pictures Entertainment.

När Bonds senaste uppdrag går allvarligt snett och flera hemliga agenter runt om i världen exponeras, attackeras MI6 och M tvingas flytta högkvarteret. Händelserna gör att hennes auktoritet och ställning ifrågasätts av Mallory (RALPH FIENNES), den nye ordföranden för Underrättelse- och säkerhetskommissionen. När MI6 nu hotas både utifrån och inifrån, vänder sig M till den enda bundsförvant hon litar på: Bond. Med hjälp av en agent, Eve (NAOMIE HARRIS), följer Bond spåret efter den mystiske Silva (JAVIER BARDEM), vars dolda och dödliga motiv ännu inte har uppdagats.

Albert R. Broccolis EON Productions presenterar Daniel Craig som Ian Flemings James Bond i SKYFALL. I filmen medverkar också Javier Bardem, Ralph Fiennes, Naomie Harris, Bérénice Marlohe, Ben Whishaw, Albert Finney och Judi Dench som M.

Regissör är Sam Mendes. Producenter är Michael G. Wilson och Barbara Broccoli. För manus svarar Neal Purvis, Robert Wade och John Logan. Exekutiv producent: Callum McDougall. Fotograf: Roger Deakins, ASC BSC. Scenograf: Dennis Gassner. Klippare: Stuart Baird, A.C.E. Kostymör: Jany Temime. Medproducenter är Andrew Noakes och David Pope. Musik av Thomas Newman. Filmens ledmotiv "Skyfall" framförs av Adele.

OM FILMEN

Parallellt med SKYFALL, den 23:e James Bondfilmen, är det också James Bondfilmernas 50-årsjubileum, något som filmmakarna var mycket medvetna om. De var fast beslutna att filmen skulle innehålla allt som gör Bond till just – Bond: banbrytande action, minnesvärda skurkar, vackra kvinnor, exotiska miljöer, kraftfulla ledmotiv, Aston Martin DB5 . . . och, förstås, Bond själv, spelad av Daniel Craig. Men en Bondfilm är inte bara en samling pusselbitar; tillsammans är de som gin och vermouth – skakade, inte rörda – för att underbygga berättelsen. Den som får ihop allting i SKYFALL är den Oscarbelönade regissören Sam Mendes. ”Jag visste att Sam skulle satsa helhjärtat”, säger Craig, som spelar Bond för tredje gången. ”Utöver sin breda erfarenhet av filmskapande har han också en alldeles speciell kärlek till Ian Fleming och Bond.”

Mendes är kanske mest känd för att regissera en annan typ av film, men han säger själv att bred underhållning och konstnärlig integritet inte är ömsesidigt uteslutande. ”Jag har min eget förhållande till Bond, från det att jag var nio eller tio år gammal – när Leva och låta dö kom”, säger han. ”Vi lever i en tid när en storslagen, underhållande, glamorös och eskapistisk film också kan säga något om den värld vi lever i. I Casino Royale och Quantum of Solace spelar Daniel James Bond som en äkta människa i en verklig situation. Han får mig att känna det som när jag såg Sean Connerys filmer.”

För producenterna Michael G. Wilson och Barbara Broccoli innebar jubileet högt ställda förväntningar. ”Det är vårt 50-årsjubileum och vår 23:e film så det är stort tryck på oss att göra den bästa Bondfilmen någonsin. Vi har fantastiska skådespelare, ett enastående team och ett känslomässigt starkt manus”, säger Wilson.

Broccoli tillägger att Mendes förhållande till Bond sätter en personlig prägel redan från början. ”Hans kunskap och bakgrund gör att han kan identifiera sig med publiken – han vet vad som fungerar och vad publiken förväntar sig. Ärligt talat var det fantastiskt att se detta på inspelningen”, säger hon.

Under de här 50 åren har familjen Broccoli haft ansvar för filmatiseringsrättigheterna till James Bond: först Albert R. ”Cubby” Broccoli och hans partner Harry Saltzman, sedan Cubbys barn, Michael G. Wilson och Barbara Broccoli. ”Michael och Barbara är exceptionella de fungerar och arbetar tillsammans som ett team”, säger Mendes. ”Barbara har en speciell förmåga att få människor att känna att hon bryr sig om dem och deras problem. Och om det någonsin är kris, så är det hon som tar hand om den. Michael har en enorm erfarenhet och klokhet, och har dessutom ett vänligt sätt – han bråkar inte och skäller inte. Om man har en idé och undrar om Bond gjort det tidigare är det bara att fråga Michael – han vet”.

Det var Craig – med stöd från Wilson och Broccoli – som bad sin vän Mendes regissera filmen. ”När vi började prata om den kände jag att vi hade exakt samma entusiasm och respekt för Bondfilmerna”, säger Craig. ”Och, naturligtvis, har jag en stor respekt för Sam som regissör. Jag sa att jag kan garantera att det här kommer bli en helt ny erfarenhet för dig. Lita på mig. Jag har gjort två Bondfilmer och det var en ny erfarenhet för mig. Det går inte riktigt att förbereda sig.”

SKYFALL är skriven av manusförfattarna till de fem senaste Bondfilmerna, Neal Purvis och Robert Wade tillsammans med Oscarbelönade John Logan. ”Jag kände att Sam, Barbara Broccoli och Michael G. Wilson uppmuntrade mig att använda min speciella styrka som manusförfattare. Eftersom jag kommer från teatervärlden har alltid dialogen och karaktärerna varit viktiga för mig. Tittar man på hela den enorma serien av Bondfilmer märker man att saker och ting tenderar att överrumpla en, som en blixtnedslag från en klar himmel: fantastiska ögonblick i dialogen, i spelet mellan två karaktärer – vare sig det är Bond och Goldfinger, Bond och Blofield eller Bond och Vesper Lynd. Det är sådana scener som får hjärtat att hoppa till för de är inte vad man förväntar sig i en genrefilm.”

Naturligtvis är varje Bondfilm präglad av sin regissör. Regissören skapar sin egen film. Mendes säger att han kände sig ha rätt att forma sin egen Bondfilm. ”Jag har fått en enorm frihet – och jag har aldrig känt mig begränsad eller bakbunden av genren eller Bondserien med allt vad det innebär”, säger han. ”Delvis beror det på Daniel och Judi Dench – båda kände jag väl sen tidigare – och det är klart att jag skulle vilja regissera dem oavsett film. Men en stor del av mitt intresse beror på att producenterna var så öppna för nya idéer om Bond och M och resten av Bondserien.

Judi Dench, som spelar M för sjunde gången, säger att hennes personliga vänskap med Daniel Craig avspeglar förhållandet mellan M och Bond och hur det utvecklats i de senaste två filmerna. ”Bond och M samarbetar bra. Hon är helt uppenbart förtjust i honom och hon anklagas ofta för att favorisera honom – men hon kan också vara hänsynslös mot honom”, säger hon. ”Daniel och jag blev goda vänner första gången vi arbetade tillsammans och den vänskapen har utvecklats i takt med att varje manus krävde lite mer av oss. Det stämmer verkligen på SKYFALL.”

Barbara Broccoli förklarar att SKYFALL handlar mycket om förhållandet mellan Bond och M – kanske mer än någon tidigare Bondfilm. ”Vi ville verkligen ladda förhållandet mellan Bond och M för det är det viktigaste förhållande han har haft i sitt liv”, säger producenten. ”M är den enda människa som är en auktoritet för honom. Här är två enastående skådespelare, och vi tänkte att: ’låt oss gå hela vägen’. Det fungerade verkligen. Det blev en berättelse fylld av känslor.”

”Deras relation bygger på en ömsesidig respekt”, säger Craig. ”Båda vet att när det är klippt, måste en av dem offra något – det är svårt att ha ett känslomässigt förhållande med någon under sådana omständigheter. Men samtidigt – och Sam var väldigt angelägen om det – känner Bond alltid att det är lite mer än så. Han visar det aldrig, men sympatin finns där– och jag får en kick av det som en skådespelare, att spela ett liv man inte kan visa.”

007 står inför en äventyrlig resa i SKYFALL – en som skakar MI6 i grunden när organisationen blir utsatt för en attack. Mendes säger att i actionscenerna är personregin lika viktig som stunt och foto. ”Om man inte är engagerad i rollfigurerna, är actionscenerna meningslösa, oavsett hur bra de är”, säger han. ”För mig är det viktigt att karaktärerna placeras i situationer som ändå känns trovärdiga – man måste göra det näst intill omöjligt för dem att överleva – och sedan visa hur de klarar sig. Det är utmaningen.”

Javier Bardem spelar Silva, mannen som utsätter MI6 för risk. Bardem har spelat mörka och komplicerade figurer tidigare och han vann en Oscar för sin roll som den oförglömlige Anton Chigurh i *No Country for Old Men*. "När jag läste manuset drogs jag direkt till berättelsen och rollens möjligheter. Att arbeta med Sam Mendes och bli en del av ett team med så fantastiska skådespelare kunde jag inte säga nej till", säger Bardem.

Mendes säger att nyckeln till en fantastisk Bondskurk är att finna den rätta balansen. "Rollfiguren måste vara trovärdig, men samtidigt också utsvävande och teatralisk", säger han. "De stora – som *Dr No*, *Rosa Klebb*, *Goldfinger* – är alla överdrivna och teatraliska och är därför ännu mer skrämmande. För rollen som Silva tillät sig Javier vara både lekfull och elak, men han förlorade aldrig raseriet, det mystiska, det underliga, det främmande. Jag tycker han har gjort en otrolig insats."

Publiken förväntar sig att en Bondfilm ska innehålla en mängd action och, som Wilson förklarar, 50 års Bondaction var en enorm utmaning för filmmakarna. Vad kan Bond göra som han aldrig gjort tidigare? "Vi hade ett otroligt team – som Gary Powell (*Quantum of Solace*, *Casino Royale*), Chris Corbould (*Dark Knight Rises*, *Inception*), Alexander Witt (*X-Men First Class*, *Casino Royale*, *Bourne Identity*). De träffade Sam och tillsammans skapade de det mest spännande och intressanta händelseförloppet man någonsin skulle kunna drömma om. Och Daniel bidrog mycket i utformningen av själva actionscenerna – han är den som verkligen fixar dem, han gör så mycket som är möjligt själv – jag tror att anledningen till att actionscenerna fungerar så bra beror på att han säljer dem. Det är vår enda regel – de måste kännas äkta."

Ingen Bondfilm är komplett utan ett Bondigt ledmotiv, för producenterna fanns det en sångerska som mer än någon annan kunde leva upp till de senaste 50 årens artister som Shirley Bassey, Tom Jones, Carly Simon, Paul McCartney, Nancy Sinatra, Madonna med flera. "Den enda vi ville ha var Adele", säger Barbara Broccoli. "Hon kom och träffade oss, läste manuset och hon var väldigt, väldigt seriös. Tillsammans med Paul Epworth har hon skrivit en underbar låt som levererar på alla nivåer, och hon har förstås en fantastisk röst – hon har gjort ett klassiskt ledmotiv för en Bondfilm. Det är en dröm att ha med Adele".

OM ROLLSÄTTNINGEN

Huvudrollerna i *SKYFALL* spelas, naturligtvis, av Daniel Craig som 007, Judi Dench som M, samt Javier Bardem som Silva, en man besatt av hämnd.

Daniel Craig gör sin tredje James Bondfilm. "Bond är faktiskt en ovanligt svår roll; han är mycket fåordig och skulle man ge honom för mycket att säga så är han inte längre Bond", säger Sam Mendes. Han agerar instinktivt. Han har sina inre demoner men han visar dem inte. Samtidigt är det viktigt att publiken känner till dem, speciellt i den här filmen. I *SKYFALL* får publiken på ett sätt se honom bryta ihop och ta sig samman, men ingen av rollfigurerna ser vad som verkligen händer bakom kulisserna. Daniel har gjort det lysande, tycker jag."

"Daniel är en av de bästa skådespelare vi har haft, säger Barbara Broccoli. "Han har spelat Bond och utmanat rollen på ett sätt som vi inte trodde var möjligt. Först med *Casino Royale* och sedan *Quantum*, och definitivt i den här filmen, avslöjar han Bonds inre liv som vi inte har sett tidigare. Som Fleming gjorde i böckerna, där man verkligen känner och förstår det inre kaoset, komplexiteten och konflikterna. I det här manuset har vi tillsammans med Sam uppdagat en massa känslor som har att göra med Bonds förlutna och dramaturgiskt använt det som kommer ur detta."

Judi Dench, i sin sjunde roll som M, har satt en outplånlig prägel på rollfiguren – en klassisk rolltolkning som hon gjort till sin egen. I *SKYFALL* uppskattade hon möjligheten att återigen arbeta tillsammans med Mendes. "Sam Mendes regisserade mig i Körsbärsträdgården när han var mycket ung – det kan ha varit den andra eller tredje pjäsen han satte upp – så jag kände honom väl och vi hade en mycket bra arbetsrelation. Vi retades – och gav varandra svar på tal."

Dench träffade en gång sina motsvarigheter i verkligheten. "Jag åt lunch med dem, med MI6 och Sir David Spelling. Plötsligt var vi tillsammans i ett rum, sex personer – det gav mig en känsla för organisationen och vad de måste göra. Varje gång jag går förbi MI6 på kvällen och ser att det lyser så tänker jag att, där är en byggnad där ljusen inte är tända utan anledning. De lyser för att människor arbetar där hela tiden."

Javier Bardem beskriver sin rollfigur, Silva, som "en dödsängel – en mycket slätrakad person som råkar var rutten inuti".

Den Oscarbelönade skådespelaren förklarar att han försökt hitta personen inuti sin roll som skurk. "Han har ett personligt mål – han är inte ute efter att förgöra världen", säger han. "Och han är rak i detta: han vill hämnas. Det handlar om en person som han vill eliminera."

"Det handlar alltid om personen bakom rollfiguren", fortsätter Javier Bardem. "Det skulle vara mycket svårt för mig att spela en roll som jag såg som en sorts symbol. I det här fallet handlar det om en plågad man. En man fylld med raseri och frustration, som bara vill ordna upp situationen. Inom ramen för det fanns det utrymme för att vara både rolig och aggressiv, men jag förstod absolut vem han var, och det hjälpte mig i min rolltolkning."

Vid sidan av de tre huvudrollerna finns en grupp exceptionella skådespelare och det var Mendes anseende som regissör med erfarenhet från teater och film som gjorde att man kunde engagera dem. Producenten Michael G. Wilson säger om Mendes: "Det är en suverän ensemble och det är tack vare Sam – han lockar till sig verkligt skickliga skådespelare för de vill alla arbeta med honom."

Det viktigaste för Craig är att hans medspelare har ett verkligt engagemang i projektet. "Man måste ta sig tid och anstränga sig för att hitta rätt personer", säger Craig. "Vi har haft en sådan tur med alla, vare sig det är Ben, Fiennes eller Bardem. Och, förstås, Judi Dench. Och sedan med de kvinnliga rollerna: Naomie och Bérénice – två exceptionellt vackra kvinnor som också är seriösa skådespelerskor, intelligenta och hårt arbetande. För mig har det varit en ren fröjd."

Naomie Harris spelar Eve, en MI6-agent som arbetar på fältet. "Eve är en lysande fältagent; intelligent, kvick och modig", säger Harris. "Hon är inte rädd för att stå upp mot Bond och det gör henne, tycker jag, mycket mer intressant. Att spela Eve gav mig möjlighet att ta fram en mer äventyrlig sida hos mig själv, vilket var väldigt roligt."

Filmmakarna var imponerade och överraskade över Harris förmåga att göra rollen som Eve mer mångfacetterad. Wilson och Broccoli förklarar: "Rollen var skriven som en tuff och kaxig fältagent, men det var först när Naomie kom med som vi förstod att karaktären hade en potential som kunde tillföra något helt nytt för Bondfilmerna. Hon är mycket driftig och snabbtänkt och är tuff mot Bond, men man tycker också om henne och det finns en underbar flirtighet mellan dem. Hon är definitivt stark nog att vara en match för Bond. Vi tror att publiken kommer att kunna relatera till henne. Hon är en enastående skådespelerska."

Rollsättaren Debbie McWilliams började officiellt arbeta med SKYFALL ett år före inspelningen, men hon håller alltid ögonen öppna för att hitta nya intressanta talanger. "Jag tror att jag har en alldeles särskild möjlighet att introducera nya talanger i stora roller utan de vanliga kommersiella begränsningarna", säger hon. "Publiken vill bli överraskad och förväntningarna är alltid högt ställda. Vi kan välja från hela världen och det är mitt jobb att hitta de där speciella skådespelarna som kanske inte är så kända sedan tidigare. Förslag kom från hela världen och vi hade casting på så många olika platser som Shanghai, Stockholm, Madrid, Sarajevo, Aten, Istanbul, Peking med flera."

En annan nyckelroll i SKYFALL är Severine, spelad av Bérénice Marlohe. "Om jag kunde ha uppfunnit en Bondbrud, så skulle det ha varit Bérénice", skrattar Mendes. "Jag ville hitta någon som hade alla de klassiska dragen hos en Bondkvinna: kurvig, sexig, en kvinna, inte en ung tjej, mystisk. Bérénice är hälften kambodjan och hälften fransyska och hon utstrålar det där mystiska. Dessutom är hon en fantastisk skådespelerska."

Marlohe förklarar att hon blev uppmuntrad att göra Severine speciell: "Jag kände att jag kunde använda min egen personlighet och fantasi för att skapa rollens karaktär – jag hade friheten, jag visste att jag tilläts det utrymmet."

Manusförfattaren Robert Wade beskriver Severine: "Hon är en överlevare. Som många kvinnor i Flemings böcker har hon tvingats bli tuff och vet vad det innebär att bli misshandlad av män."

Marlohe säger om sin rollfigur: "Severine är länken mellan Bond och Silva. Hon är en mycket mystisk kvinna. Jag ville att hon skulle ha substans."

Ralph Fiennes spelar Mallory, den som regeringen utsett att ha tillsyn över M:s verksamhet. Fiennes förklarar: "På ytan är Mallory charmig och gammadags artig, men under det finns det mycket stål. Han är absolut kapabel att stå upp mot M och ta en direkt konflikt med henne."

Michael G. Wilson tillägger, "Man vet inte var Mallorys lojalitet ligger – om han ska hjälpa eller stjälpas M och Bond. Han verkar ställa många svåra frågor och vara mycket kritisk. Han är en motsägelsefull person".

I SKYFALL återkommer Bonds uppfinningsrike utrustningsmästare, mer känd som Q, och Ben Wishaw är den fjärde skådespelaren som innehar rollen. Rollen spelades först av Peter Burton i form av major Boothroyd i Agent 007 med rätt att döda, följd av Desmond Llewelyn i 17 Bond-filmer mellan 1963 och 1999. John Cleese spelade Q:s assistent, R, i Världen räcker inte till och blev sedan befordrad till Q i Die Another Day.

Producenterna Wilson och Broccoli förklarar varför Ben Wishaw var rätt man för jobbet: "När vi skulle återinföra rollfiguren Q kändes det naturligt att han är ett ungt tekniskt geni och rollen skrevs med det i åtanke. Ben var det självklara valet för han har en sådan underbar öppenhet i sin personlighet, en äkta intelligens och kvickhet."

John Logan säger: "När Bond träffar Q är han till en början misstänksam mot honom, och tänker ungefär att 'Vem är den här finliga grabben och varför ska han tala om för mig vad jag ska göra?' Med det går snabbt över i en ömsidig respekt."

Wishaw tillägger: "Q står för en av de centrala konflikterna i filmen – det gamla mot det nya. Det är en kamp och en tråd genom hela SKYFALL, mellan hur världen utvecklas nu och hur under rättelseverksamhet traditionellt utförs."

Det stämmer alldeles särskilt i en tid när spioneri äger rum i cyberrymden lika ofta som på andra ställen. "Den nye Q är ett slags datageni, en av bara sex personer i världen som har en viss kunskap. Han är en ganska mystisk person med en speciell underfundig slug humor", säger Wishaw.

Albert Finney spelar rollen som Kincade, en charmig person från Bonds mystiska förflutna. "Albert Finney är otrolig; sexig, underbar och förtjusande", säger Broccoli. "Jag tror han kommer bli särskilt hågkommen för den här rollen eftersom hans relation med Bond går tillbaka långt i tiden och han dyker upp i rätt ögonblick. Det är en glädje att ha med honom i en Bondfilm, för Cubby ville verkligen arbeta med honom, och jag har förstås velat alltid arbeta med honom men vi har aldrig haft möjligheten tidigare. Han är en legend och en fantastisk skådespelare."

OM SCENOGRAFIN

Den Oscarbelönade scenografen Dennis Gassner gör sin andra Bondfilm, sin tredje film tillsammans med Sam Mendes och sin sjunde med fotografen Roger Deakins. "För mig kommer alltid berättelsen i första hand när jag planerar scenografin för en given scen och en given karaktär", säger han. "Genom hela arbetet med SKYFALL tänkte jag på Bonds egen känslomässiga resa och hur varje miljö påverkar honom och vice versa. Vi byggde trettioen olika scenerier, men de viktigaste är inspelningsplatserna och London spelar en stor roll i den här filmen".

“Möjligheten att filma i London var lockande för Sam”, säger Daniel Craig. “Vi ville visa delar av London som vi inte hade visat tidigare, vi ville använda staden på ett sätt som skulle vara omöjligt i de flesta filmer – men namnet Bond öppnar en del dörrar! London har verkligen karaktär och det betyder mycket för mig. Jag älskar den här staden och jag tycker det är så sällan den visas bra på film. Vi ville fånga det galna, det mystiska, faran och tjusningen med London. Jag tycker det var underbart att fokusera på staden.”

En stor del av berättelsen äger rum under Londons gator, i en miljö baserad på det som i historien refereras till som Churchills bunkersystem. Under andra världskriget flyttades många regeringskanslier under jord till skyddsrum. På samma sätt beslutar M i SKYFALL att flytta MI6:s högkvarter när det attackeras.

“Det är en fråga alla regeringar måste ställa sig – i en extrem nödsituation, vart tar man vägen?”, säger Gassner. “I London under andra världskriget flyttade man under jorden, under staden. Det är vad M beslutar sig för och det är dit de flyttar”.

Att högkvarteret flyttas under jord, ger också filmen en typiskt brittisk känsla. Craig säger: “I samtal med Sam kom vi fram till att vi ville att SKYFALL skulle genomsyras av urbrittiska värderingar. Att göra den här filmen otvetydigt brittisk var en dröm för oss.”

Gassner förklarar att det var en blandning av platser såsom Old Vic-tunnlarna och scenerier byggda i studio, som utgjorde MI6:s underjordiska bunker. “Vi behöver studion för att hantera betydande scener och för att kunna tillgodose Roger Deakins fantastiska ljussättning. Old Vic-platserna var roliga att arbeta i och våra rekanden, i vanligtvis avspärrade delar i Londons tunnelbana, påverkade våra byggen i studion i Pinewood. Det är den stora samverkan mellan platser och scenbyggen, den ena påverkar den andra och de blir en enhet.”

OM STUNT OCH EFFEKTER

Stunt spelar alltid en stor roll i James Bondfilmerna och SKYFALL är inget undantag. Regissören Sam Mendes, Second Unit-regissören Alexander Witt och stuntkoordinatören Gary Powell arbetade nära tillsammans för att skapa en fysisk och trovärdig resa för Bond. Det var viktigt för både

Mendes och Powell att ta sig an filmen från ett mer realistiskt perspektiv. Actionsscenerna började på manussidorna. "Att skriva actionsekvenser är en av de stora utmaningarna och nöjena med att vara manusförfattare", säger manusförfattaren John Logan. "Utmaningen för en författare med SKYFALL är att lyckas göra action som är så Bondmässig som möjligt – vilket för mig betyder tuff, trovärdig och samtidigt förhöjd."

Ingen skådespelare hade fler stunt än Craig. Javier Bardem beskriver hur han såg Craig ta sig an rollen: "Rollen är fysisk på ett sätt som man måste vara beredd att ställa upp på, men min roll var ingenting jämfört med Daniels. Och han gör actionsscenerna med sådan lätthet – när jag tittade på honom tänkte jag att 'om jag var du skulle jag inte göra det där!'" säger Bardem och skrattar "Jag menar, jag gjorde lite grann, men det var ingenting jämfört med vad Daniel gjorde."

"Daniel arbetar oerhört hårt, han är troligen den skådespelare jag sett som arbetar hårdast", säger producenten Michael G. Wilson. "Och det är inte bara de mentala förberedelserna, utan också de fysiska. Han tränar som en galning, som en professionell idrottsman. Han är verkligen engagerad i rollen, i att vara Bond."

Stuntkoordinatören Powell uppskattar visserligen den digitala utvecklingen, men han föredrar action som är verklig. "Vi alla, särskilt Sam och Gary, kände att vi ville ta den här filmen så långt vi kunde. Och vi har alltid förlitat oss på att i Bondfilmer gör man saker i verkligheten, så är det bara. Vi använder datorteknik för att hjälpa till med en scen, i motsats till att skapa den. Att stå ovanpå ett tåg i 50 km/timmen över en bro och slåss med Ola Rapace var kanske det ögonblick som sticker ut mest", säger Daniel Craig.

Broccoli tillägger: "Daniel bidrar mycket till utformningen av actionsscenerna och särskilt slagsmålen och han är den som verkligen klarar det, för han vill göra så mycket som möjligt själv. Vi var i Turkiet för att filma tågscenerna och jag hade hjärtat i halsgropen hela tiden; han och Ola slogs ovanpå tåget i farten och rörelserna de gjorde fick mig att tappa andan. Daniel är anledningen till att actionsscenerna fungerar så bra som de gör, han säljer dem, han är däruppe och jag tror publiken känner det."

Trots att öppningssekvensen bara är tolv minuter i filmen tog den tre månader att repetera och två månader att filma. Powell engagerade motorcrossmästaren Robbie Maddison, tidigare Top Gears Stig, Ben Collins, samt den brittiska rallyföraren Mark Higgins för sitt stuntteam. "Det är viktigt att sätta actionrörelserna steg för steg, så att mitt team kan dem utantill. Har man repeterat i månader fastnar de i minnet och det minskar risken att göra fel", säger Powell.

Trots att action är snabb, är filmandet långsamt, säger Mendes. "Låt mig säga så här: att klippa actionscener är mycket mer spännande än att filma dem. Det är mycket, mycket noggrant, små bitar i taget. För mig ligger utmaningen i att skapa parallell action så att man aldrig är inlåst i en linjär jakt. Det är aldrig bara A som jagar B, det måste hända något annat samtidigt så att man följer flera överlappande historier på samma gång."

Manusförfattaren Neal Purvis tillägger: "Man kan ha hur många explosioner som helst, men den dramatiska kärnan måste fungera."

En annan obestridlig faktor i Bondserien är James Bonds bil. Aston Martin DB5 har blivit synonym med Bond. Wilson säger att det bara finns en bil som står för James Bond: "Vi har flirtat med andra bilar till och från, men vi kommer alltid tillbaka till Aston Martin", säger Wilson. "Den är Bonds kännetecken och en klassisk bil, hans personliga." Och det finns ingen modell som är mer förknippad med Bond än DB5:an, 60-talsmodellen som Bond först körde i Goldfinger. I den här filmen är kopplingen till Bonds historia inte bara något som publiken uppskattar, den är också helt i linje med berättelsen."

Manusförfattaren John Logan var förtjust över att Bonds ikoniska bil kom tillbaka. "Vi älskar DB5! När man tänker på Bond finns det vissa saker som är tydliga och en av dem är just den här bilen. Det är den ultimata bilen för Bond i en film som går tillbaka till Bonds förflutna och riktar sig mot hans framtid, dessutom är den supercool."

Daniel Craig blev också förförd av Bonds klassiska bil, "Jag älskar den och i den här berättelsen var det perfekt att återinföra DB5:an. Filmen handlar om hur Bond går tillbaka till sina rötter och konfronterar sina gamla demoner, så det kändes rätt. Dessutom var den användningsbar!"

INSPELNINGSPLATSER

STORBRITANNIEN

Inspelningen gjordes på klassiska Pinewood Studios i Buckinghamshire nära London. Med åren har Pinewood blivit synonymt med James Bondfilmerna. Alla, utom tre – Moonraker, Tid för hämnd och GoldenEye – har spelats in där. 31 olika kulisser byggdes i åtta studios i Pinewood, inklusive interiören till MI6-bunkern, interiören till Golden Dragon Casino, där Bond träffar Severine för första gången, och exteriören till den Döda Staden, en övergiven ö utanför Macau, där Silva bor.

I studion filmades den spektakulära underjordiska tågkollisionen när Bond jagar Silva. För scenen byggde teamet två skalenliga tågvagnar, var och en vägde sju ton. Det var alltför farligt att tillåta människor att vara i studion, så man placerade tio fjärrstyrda kameror i studion för att filma kollisionen från olika vinklar.

Paddock Tank, som den jättelika utomhusbassängen på området kallas, fick utgöra exteriören till Golden Dragon Casino. Scenen upplystes av trehundra flytande lyktor och två över nio meter höga drakhuvuden. Tolv hantverkare flögs in från Kina för att göra dem autentiska. De är gjorda av stålkablar, silkestyg och upplysta inifrån med 400 glödlampor.

Många exteriöra scener i SKYFALL spelades in på plats i centrala London. För Mendes var det speciellt att filma i London. "Det är min hemstad", förklarar han, "Jag har försökt ge staden en mystisk prägel – jag försökte få fram en känsla och en hotfull stämning. Man kan säga att vi filmade i en del förutsägbara miljöer, men jag hoppas vi har gjort det på ett oväntat sätt."

Nio olika Londonmiljöer användes. Old Vic Tunnels fungerade också som MI6:s träningsanläggning, en underjordisk parkering på Great Suffolk Street nära Smithfield Market fick vara ingången

till MI6 högkvarter och entrén till Broadgate Tower, Londons fjärde högsta byggnad, utsmyckades och belystes för att likna ett kontorshus i Shanghai där ett slagsmål mellan Bond och Patrice (OLA RAPACE) äger rum. Virgin Active i Canary Wharf fungerade som Bonds hotellpool i Shanghai.

National Portrait Gallery användes för ett hemligt möte mellan Bond och Ben Wishaws rollfigur. Inspelningsteamet arbetade på nätterna när museet var stängt bland en av världens förnämsta samling målningar. I gryningen flyttade man utomhus för att filma när Bond går in till museet från en av Londons sevärdheter, Trafalgar Square.

Filmens trailer visar Bond på taket till DECC – Department for Energy & Climate Change (Departementet för energi- och klimatförändring). De platsansvariga sökte upp flera platser, men utsikten från DECC var den perfekta bakgrunden för den här viktiga scenen.

Med hjälp från Borgmästarens kansli och Londons transportkansli fick man möjlighet att stänga av både Vauxhall Bridge och Millbank för en scen där M bevitnar en attack mot MI6 högkvarter. Explosionen bestod av några fyrverkerier, och sedan byggdes en utomhusmodell i skala 1:3 på Pinewood där Chris Corbould, filmansvarig för specialeffekter och chef för miniatyreffekter, använde 28 explosioner för att reproducera attacken.

Under fyra helger filmade man i Londons tunnelbanestation Charing Cross. Teamet fick tillgång till en del som inte längre används och där kunde man filma delar av jakten mellan Bond och Silva. Den jakten fortsatte genom Parliament Square uppför Whitehall till Trinity Square där sekvensen når sin kulmen.

Andra platser i England som förekommer i filmen är the Old Royal Naval College och Hankley Common i Surrey.

SKOTTLAND

I den näst sista James Bondromanen av Fleming, Man lever bara två gånger, ges Bond en sorts familjebakgrund där det sägs att Bonds pappa kom från Glencoe, Skottland. Landskapet i Glencoe är ett av de mest typiskt skotska som finns – bergen har några av de äldsta sedimentära och vulkaniska skikten i världen. De här bergen utgör en hisnande vacker bakgrund när Bond och M kör på Glencoes natursköna vägar i den legendariska Aston Martin DB5.

KINA

John Logan beskriver hur Shanghai spelar en viktig roll i historien: ”Vi letade efter en kontrast till London. Vi ville ha exotiska platser som var så långt ifrån den värld han växte upp i som möjligt, den värld han är van att röra sig i, delvis för att försöka hitta platser där Bond känner sig obekvämt.”

Second Unit-regissören Alexander Witt och second unit-teamet reste till Shanghai för att filma miljön och olika bilsekvenser. Teamet arbetade på nätterna under den intensiva veckan före det kinesiska nyåret för att fånga den upprymda, evigt föränderliga metropolen som är en av de mest dynamiska städerna i världen. Ett flygteam, under ledning av piloten Marc Wolff, fick tillstånd, som mycket sällan ges, att filma ovanför staden med helikopter lånad av den kinesiska regeringen. Dennis Gasser och scenografiavdelningen arbetade med att återskapa resten av Kinamiljöerna på Pinewood Studios.

TURKIET

Den viktiga förtextsekvensen i SKYFALL filmades i Istanbul och Adana. När Bond inser att avgörande information har stulits från en skadad MI6-agent jagar han gärningsmannen Patrice (OLA RAPACE), med hjälp av Eve, genom de överfyllda och trånga gatorna i centrala Istanbul. Bond rusar genom Eminonu Square, en av Istanbuls äldsta och mest imponerande platser omgärdad av den gamla kryddmarknaden och den fantastiska Yenimoskén. Scenografiavdelningen skapade en enorm marknadsplats vid Eminonu Square som hade plats för över tvåhundra femtio marknadsbodas som Bond kör förbi på motorcykel.

Den rasande snabba jakten fortsätter på taken och sedan inuti Istanbulns kända Grand Bazaar. Grand Bazaar är en av de största och äldsta inomhusmarknaderna i världen, med 61 övertäckta gator och över tretusen affärer med 400 000 besökare per dag. Eftersom filmsekvensen var riskabel fick man bara tillstånd att filma på en söndag när marknaden är stängd. Tack vare en samordnad insats från platsavdelningen, scenografi och attributörer, kunde marknaden dekoreras under natten före så att den såg ut som ett myller av rörelse, precis som man föreställer sig att den ska se ut. 500 turkiska statister och stuntmän togs in för att ge Grand Bazaar dess karakteristiska fullpackade och högljudda stämning. Taken på marknaden fungerade som en spektakulär utsiktsplats för att se Istanbulns gamla och fascinerande silhuett. Produktionsteamet ansträngde sig till det yttersta för att skydda Grand Bazaars historiska arkitektur, inklusive armerade stålpaneler på taken över de gamla kakelplattorna för att bevara den ursprungliga konstruktionen.

Jakten på tåget krävde en flotta bestående av tolv Land Rover Defenders och 16 Audi A5, alla anpassade och förstärkta på olika sätt för att leva upp till kraven från stunt- och fotoavdelningarna. Två Defenders hade "Pods" på taket av Eves bil för att ge Naomie Harris möjlighet att koncentrera sig på dialogen samtidigt som hon körs av den tidigare 'Stig' Ben Collins i 80 km/timmen genom de överfulla gatorna i staden.

SKYFALL är den tredje Bondfilmen som spelats in i Istanbul. Den första var Agent 007 ser rött (1963) då Ian Fleming följde med Cubby Broccoli, Harry Saltzman och teamet till inspelningsplatsen. Den andra gången var en kort scen i Världen räcker inte till (1999).

Från Istanbul flyttade inspelningen till Adana för att fortsätta filma scenen när Bond förföljer Patrice ombord på ett rusande turkiskt passagerartåg.

Adana är en modern stad i hjärtat av det agrara Turkiet nära den östra gränsen. Det här är platsen för huvudsekvensen i jakten med hundratals rusande bilar, en fartfylld lastbilskrasch, en extrem motorcykelstunt utförd av motorcykelentusiasterna Lee Morrison och Robbie Maddison, och naturligtvis tågscenerna.

Jakten på tåget ställde teamet inför en mängd svåra problem. Att arbeta på ett tåg i rörelse var en av de mest komplicerade och tekniskt krävande delarna i filmens öppningssekvens.

Höjdpunkten i stuntsekvensen ägde rum på den hisnande Vardabron, en timme utanför Adana. Vardabron byggdes 1912 och är drygt 170 meter lång och 90 meter hög. Striden får ett abrupt slut när Eve av misstag skjuter Bond istället för Patrice, vilket gör att Bond flyger av tåget och ner i en flod. Bonds stuntman Andy Lister utförde scenen. En kran riggades upp på en tågsvagn för att hålla fast en säkerhetslina. Andy reagerar på skottet genom att handlöst falla baklänges utför 90-metersbranten.

Fethiye, en kuststad i södra Turkiet, användes som den plats vid havet där Bond befinner sig när han har som svårast.

Biträdande producenten Gregg Wilson följde med scenografen Dennis Gassner på flera platsletningar för att hitta en strand som var geografiskt rätt enligt regissören, Sam Mendes, önskemål. De fastnade för Calis Beach, en avlägsen strand som var en stor utmaning för platsteamet att få tillgång till. De var tvungna att förhandla med sexhundra-tretton delägare i stranden för att få tillstånd att filma på denna vackra turkiska kust.

OM SKÅDESPELARNA

DANIEL CRAIG – BOND

DANIEL CRAIG är hyllad som en av de främsta skådespelarna i sin generation inom teater, film och tv. Förra sommaren spelade Craig huvudrollen i *Cowboys & Aliens*, regisserad av Jon Favreau, mot Harrison Ford and Olivia Wilde. Craig spelade Red Rackham i Steven Spielbergs *Tintins äventyr: Enhörningens hemlighet*, det animerade äventyret med Jamie Bell, Andy Serkis och Simon Pegg. Craig hade också huvudrollen i *Dream House*, regisserad av den månfaldigt belönade Jim Sheridan. I *The Girl with the Dragon Tattoo*, av David Fincher, spelade han Mikael Blomkvist mot Rooney Mara som Lisbeth Salander.

2009 återvände Craig till teatern, då han under 12 veckor spelade på Broadway i pjäsen *A Steady Rain*. Craig spelade tillsammans med Hugh Jackman i denna samtida amerikanska pjäs om två Chicagopoliser som berättar för varandra om sina skrämmande erfarenheter. Samma år spelade Craig i Edward Zwicks uppmärksammade film *Motstånd*, baserad på den sanna historien om fyra bröder i Polen under nazisternas ockupation. 2008 gjorde Craig sin andra Bondfilm, *Quantum of Solace*, regisserad av Marc Forster med Judi Dench, Olga Kurylenko och Gemma Arterton.

Craig föddes 1968 i Chester och växte upp i Liverpool där han kom i kontakt med teatern via The Liverpool Everyman. I övre tonåren gick han med i National Youth Theatre, varefter han fortsatte sin utbildning på London Guildhall School of Music and Drama. Craig har sedan dess gjort en mängd olika roller inom tv, teater och film och räknas idag som en av Englands främsta skådespelare.

Bland Craigs tidigare filmer märks Lara Croft: Tomb Raider, Elizabeth, Hotel Splendide, Jag drömde om Afrika, Love and Rage, Besatthet och Ensam är stark. 2002 lovordades Craig för sin roll i Sam Mendes Road to Perdition och året efter medverkade han i The Mother, baserad på ett manus av Hanif Kureishi och regisserad av Roger Michell. 2004 spelade Craig huvudrollen tillsammans med Gwyneth Paltrow i Sylvia, som handlar om poeterna Ted Hughes och Sylvia Plath. 2005 spelade han tillsammans med Adrien Brody och Keira Knightley i The Jacket, i Matthew Vaughns regidebut Layer Cake och i Roger Michells Enduring Love, baserad på Ian McEwans bästsäljande roman.

Året efter var Craig med i Steven Spielbergs Oscarnominerade film München, och han blev nominerad till en Independent Spirit Award för bästa manliga biroll för sin roll i Douglas McGraths film Capote – en iskall mordgåta, i vilken även Sandra Bullock och Gwyneth Paltrow medverkade. 2006 spelade han James Bond för första gången i filmen Casino Royale. För sin insats i filmen blev han nominerad till en BAFTA och till Empires filmpris för bästa skådespelare. Filmen drog in mer intäkter än någon annan tidigare Bondfilm. 2007 spelade Craig mot Nicole Kidman och Eva Green i Guldkompassen och 2008 var han med i filmen Flashbacks of a Fool, regisserad av Baillie Walsh.

Craig är också en erkänd teaterskådespelare och bland de uppsättningar han medverkat i märks Hurlyburly för Peter Hall Company på Old Vic, Angels in America på National Theatre och A Number på Royal Court.

På tv har Craig medverkat i bland annat BBC:s version av Michael Frayns prisbelönta pjäs Copenhagen, Our Friends in the North, Sword of Honour, The Ice House, The Fortunes and Misfortunes of Moll Flanders, Kiss and Tell, Sharpe's Eagle och i Archangel, BBC:s tv-film i två avsnitt baserad på Robert Harris bok med samma namn.

JUDI DENCH – M

Ända sedan JUDI DENCH spelade i Hamlet på Old Vic Theatre för 55 år sedan har både kritiker och publik lovordat hennes rollprestationer. Hon har mottagit en mängd utmärkelser och priser, inklusive en Oscar, tio BAFTA och sex Laurence Olivier Awards (ett rekord) för sitt arbete både inom film och inom teater. För sina enastående insatser mottog hon 1970 en OBE (Order of the British Empire), 1988 DBE (Dame of the British Empire) och 2005 Companion of Honour.

Bland Judi Denchs många filmer märks bland annat rollen som Drottning Victoria i Hennes majestät Mrs Brown, för vilken hon vann både BAFTA Award och Golden Globe och nominerades till en Oscar. Hon spelade Drottning Elizabeth I i Shakespeare In Love, och belönades med både en Oscar och BAFTA Award för bästa kvinnliga biroll. Hon har också hyllats för sina rollprestationer i Chocolat, Iris, Mrs Henderson presenterar och Notes on a Scandal. Hon har spelat M i Bondfilmerna från GoldenEye till den senaste SKYFALL.

I år har hon spelat huvudrollen i den internationella succéfilmen Hotell Marigold regisserad av John Madden. Bland hennes senaste filmer märks också Jane Eyre av Cary Fukunaga och My Week with Marilyn regisserad av Simon Curtis.

Dame Judi har också hyllats för sin tv-roller, senast som Miss Matty i BBC:s kritikerrosade serie Cranford. För sin roll i serien blev hon nominerad som bästa skådespelerska av BAFTA Awards, Golden Globe Awards och Emmy Awards, och för den efterföljande Return to Cranford nominerades hon till Emmy och Golden Globes.

Parallellt med arbetet inom film och tv har Dame Judi en lång karriär på teaterscenen. Hon har mottagit Laurence Olivier Awards för *Macbeth* och *Juno and the Paycock* för RCS (Royal Shakespeare Company), *Pack of Lies* på London Lyric, och *Anthony and Cleopatra*, *Absolute Hell*, och *A Little Night Music*, alla på National Theatre. Hennes rollprestation i *Amy's View*, regisserad av Richard Eyre, gav henne en Critics Circle Award och en Olivier Award Nomination i London, följt av en Tony Award for Best Actress när pjäsen senare sattes upp på Broadway.

Bland övriga teateruppsättningar hon medverkat i märks *The Royal Family* i regi av Peter Hall; *The Breath of Life*, regisserad av Howard Davies, där hon spelade mot Dame Maggie Smith; *All's Well That Ends Well* för RSC; *Hay Fever*, regisserad av Peter Hall; *The Merry Wives of Windsor* för RSC; *Madame de Sade*, i regi av Michael Grandage för Donmar West End och Peter Halls uppsättning av *A Midsummer Night's Dream* på Rose Theatre, Kingston.

JAVIER BARDEM – SILVA

Spaniens mest kända skådespelare, JAVIER BARDEM, har fångat publiken över hela världen genom sina rollprestationer. 2008 belönades Bardem med en Oscar för bästa manliga biroll för sin tolkning av den psykopatiska mördaren Anton Chigurh, i Joel och Ethan Coens *No Country for Old Men*. För samma roll fick han också en Golden Globe, Screen Actors Guild Award, BAFTA och en mängd andra priser och nomineringar.

Bardem medverkar i Terence Malicks kommande film, *To the Wonder*, med bland andra Ben Affleck och Rachel McAdams. Filmen är ett romantiskt drama om en man som återupptar kontakten med en kvinna från sin hemstad i Oklahoma när hans äktenskap med en europeisk kvinna rasar ihop.

Bardem har nyligen varit med och producerat samt spelat huvudrollen i *Sons of the Clouds: The Last Colony*, en film om kolonisationen i Västra Sahara som har tvingat 200 000 människor till flyktingläger. I oktober 2012 talade Bardem och hans medproducent Alvaro Longoria, filmens regissör, för FN:s antikoloniseringskommitté och vädjade till ledamöterna att få slut på brotten mot mänskliga rättigheter i området. Filmen visades på filmfestivalen i Berlin i januari.

Bardem vann pris som bästa skådespelare i Cannes 2010 för sin roll i Alejandro Amenábar's Biutiful. För sin roll som den kubanske poeten och dissidenten, Reinaldo Arenas, i Julian Schnabels Before Night Falls blev han nominerad till en Oscar för första gången och han utsågs till bästa skådespelare vid filmfestivalen i Venedig, National Society of Film Critics, Independent Spirit Awards, National Board of Review, och blev nominerad till Golden Globes.

För sin roll i Alejandro Amenábars film The Sea Inside, utsågs Bardem till bästa skådespelare av Venedigfestivalen, en av endast två skådespelare som vunnit priset två gånger. Han fick också en Goya Award och nominerades till en Golden Globe för samma rolltolkning. Bardem har mottagit Goya Award, Spaniens motsvarighet till Oscar, fem gånger och nominerats åtta gånger.

Bland Javier Bardems övriga filmer märks Lyckan, kärleken och meningen med livet, tillsammans Julia Roberts; Woody Allens Vicky Cristina Barcelona, John Malkovichs regidebut The Dancer Upstairs, Fernando León de Aranoas Los lunes al sol, Michael Manns Collateral, Mike Newells Kärlek i kolarens tid, samt Milos Formans film Goya's Ghosts med Natalie Portman och Stellan Skarsgård.

RALPH FIENNES – GARETH MALLORY

RALPH FIENNES har medverkat i en rad hyllade teateruppsättningar av Shakespeares verk, kritikerrosade independentfilmer och framgångsrika blockbusters. Ralph är en klassiskt skolad skådespelare från Royal Academy of Dramatic Art och blev, efter sin utbildning, snabbt stjärna vid Royal Shakespeare Company. Under sin karriär har han spelat många roller, bland andra Romeo, Hamlet, Coriolanus, Mark Anthony and Prospero.

Sitt stora genombrott inom filmen fick han 1993 i rollen som den avskyvärde Amon Göth i Steven Spielbergs Schindler's List. Rolltolkningen gav honom en BAFTA för bästa manliga biroll samt en Oscarnominering. Han blev återigen nominerad till en BAFTA och Oscar för huvudrollen i Anthony Minghellas Den engelske patienten. Under sin imponerande karriär har Ralph också arbetat med Istvan Szabo (Sunshine), Neil Jordan (Slutet på historien), David Cronenberg (Spider), Fernando Mereilles (The Constant Gardener), Nick Park (Wallace & Gromit: Varulvskaninens förbannelse), Martin McDonagh (In Bruges), Stephen Daldry (The Reader) och Kathryn Bigelow (Strange Days och The Hurt Locker) med flera. Han har nyligen medverkat i Mike Newells Great Expectations (Lysande utsikter) i rollen som Magwitch.

2005 spelade han av de mest fruktade figurerna i modern litteratur: Lord Voldemort i Harry Potter och den flammande bågaren. Han fortsatte att spela rollen, till stor glädje för publiken, till och med den sista filmen i serien, Harry Potter och Dödsrelikerna – Del 2.

2011 debuterade Fiennes som regissör med en filmatisering i nutida miljö av William Shakespeares Coriolanus, i vilken han även spelar huvudrollen. Filmen fick lysande recensioner. För närvarande regisserar han sin andra långfilm: The Invisible Woman, och spelar huvudrollen som Charles Dickens.

NAOMIE HARRIS – EVE

NAOMIE HARRIS går från klarhet till klarhet. Hennes lysande rolltolkningar på film, tv och teater hyllas av kritikerna. Hon har nyligen avslutat inspelningen av A Long Walk to Freedom, som handlar om Nelson Mandelas långa kamp för frihet i Sydafrika. Harris spelar Mandelas första hustru, Winnie, och Mandela spelas av Idris Elba.

Hon hade nyligen en av huvudrollerna i Danny Boyles uppsättning av Frankenstein på National Theatre i London, där hon spelade mot Jonny Lee Miller och Benedict Cumberbatch.

Naomie Harris senaste långfilm var The First Grader, som vann publikpriset vid festivalerna i Telluride och Doha, samt andrapriset vid Toronto International Film Festival. Harris spelar Jane, småskolelärarinna i Kenya som kämpar för en 84-årig mans rätt till utbildning – även om det är i ett klassrum med sexåringar.

Harris, som är född i blev lovordad och internationell uppmärksamhet för sin roll som Tia Dalma i Pirates Of The Caribbean: Död mans kista och Pirates Of The Caribbean: Vid världens ände. Hon har också medverkat i Michael Manns Miami Vice, Michael Winterbottoms Tristram Shandy: A Cock And Bull Story, och i Street Kings tillsammans med Keanu Reeves och Forrest Whittaker, samt i Sex & Drugs & Rock & Roll med Andy Serkis.

På tv har Harris spelat huvudrollen i BBC:s Small Island och Blood and Oil och i den populära tv-serien White Teeth, baserad på Zadie Smiths bästsäljande roman med samma namn, samt i filmatiseringen av romanen Poppy Shakespeare och i Peter Kosminskys The Project.

Harris har vunnit flera priser. första gången 2003 som bästa skådespelerska vid Monte Carlo Television Festival. 2007 vann hon en Rising Star Tribute Award vid Bahamas International Film Festival. Hon blev utsedd till bästa skådespelerska av Screen Nation Awards (hon vann igen 2009). Samma år var hon nominerad till BAFTA:s Orange Rising Star. 2010 utsågs hon till bästa skådespelerska vid The Royal Television Society Awards.

Harris har en examen i sociologi och statskunskap från Cambridge University. Därefter gick hon vidare till den ansedda Old Vic Theatre School i Bristol.

BÉRÉNICE MARLOHE – SEVERINE

BÉRÉNICE MARLOHE är född i Paris och har alltid velat ägna sig åt konstnärlig verksamhet. Efter att ha tagit en BAC + 5 vid ett franskt universitet blev Marlohe presenterad för en rollsättare och hon upptäckte att hon hade skådespelarbegåvning.

Marlohes pappa är hälften kambodjan , hälften kines och hennes mamma är fransyska. Hon inledde sin karriär med roller i de franska tv-serierna R.I.S., Équipe Médicale D'urgence, Père et Maire, Section de recherche, Femmes de loi, och Pas de secrets entre nous. Marlohe har också medverkat i de franska tv-filmerna Le pigeon och Le Temps est à l'orage. Efter att ha medverkat i de franska spelfilmerna Un bonheur n'arrive jamais seul and L'art de séduire beslöt hon sig för att bredda sin erfarenhet med projekt utanför Frankrikes gränser.

BEN WHISHAW - Q

BEN WHISHAW föddes 14 oktober 1980 i Hitchin, Hertfordshire. Han utbildade sig vid Royal Academy of Dramatic Art och tog examen våren 2003. Dessförinnan, 1999, hade Whishaw två tongivande biroller, dels i Skyttegraven (i regi av William Boyd) dels i Eskorten (regi Michel Blanc). Efter sin examen medverkade han i Kärlekens raseri, en filmatisering av Ian McEwans roman i regi av Roger Michell, och Layer Cake, regisserad av Matthew Vaughan. 2003 spelade han huvudrollen i den populära dramakomedin The Booze Cruise för ITV.

Whishaw har därefter uppträtt på teater i Londons West End, först i National Theatres teaterversion av Phillip Pullmans His Dark Materials och sedan som Hamlet i Trevor Nunn's sprakande "ungdomsversion" av pjäsen på Old Vic. Whishaw fick lysande kritik för sin insats och nominerades till en Laurence Olivier Award 2005.

Under pjäsens spelperiod upptäckte Perfume-producenten Bernd Eichinger och regissören Tom Tykwer Whishaws exceptionella talang. Han spelade den ledande rollen som Grenouille i filmen Perfume 2006. Whishaw har också medverkat i filmen Stoned, där han spelade Keith Richards i Rolling Stones, också den 2006. Samma år var han med i filmen I'm Not Here, Todd Haynes filmporträtt av Bob Dylans liv, tillsammans med skådespelare som Cate Blanchett, Richard Gere och Christian Bale. Han återvände till teatern hösten 2006 för att medverka i Katie Mitchells uppsättning av The Seagull på National Theatre. Återigen fick han strålande recensioner och nominerades till en BAFTA Rising Star Award.

2008 spelade Whishaw rollen som Sebastian Flyte i En förlorad värld i regi av Julian Jarrold. Samma år var han också med i det mycket populära BBC-dramat Criminal Justice och han fick motta pris som bästa skådespelare vid 2009 Royal Television Society Awards, bästa skådespelare vid International Emmy Awards 2009 och var nominerad till bästa skådespelare vid 2009 BAFTA Television Awards. 2008 spelade han också huvudrollen i The Idiot på National Theatre.

2009 var återigen ett intensivt år för Whishaw. Han spelade poeten John Keats in Bright Star, huvudrollen i Mike Bartletts pjäs Cock och Ariel mot Helen Mirren och Russell Brand i The Tempest.

Whishaw spelade huvudrollen i BBC-serien The Hour tillsammans med Dominic West och Romola Garai. Serien har beställts för en andra säsong senare i år. Närmast kommer han i titelrollen tillsammans med James Purefoy och Patrick Stewart i BBC:s version av Shakespeares Richard II, som skall sändas senare i år. Whishaw medverkar även i Cloud Atlas med Tom Hanks, Jim Sturgess och Halle Berry.

ALBERT FINNEY – KINCADE

ALBERT FINNEY, vars karriär omfattar ett halvt sekel, är en av Englands mest dynamiska teater- och filmskådespelare. Han föddes i Salford och var framgångsrik som skådespelare inom teatern innan han påbörjade sin filmkarriär med en liten roll i Glädjespridaren (1960) i regi av Tony Richardson. Både Finney och Richardson blev nyckelfigurer i det som kom att kallas den brittiska nya vågen med socialrealistiska filmer och pjäser. Finneys karakteristiska och starka röst, med rötter i norra England, kom väl till pass i hans genombrottsfilm Lördagskväll och söndag morgon (1960), där han spelar Arthur Seaton, verkstadsarbetare som vägrar att "låta de där jävlarna trycka ner en".

Albert Finney vann USA-publiken och kritikerna med sin livfulla rolltolkning av Tom Jones (1963), men undvek därefter romantiska roller till förmån för karaktärsroller som psykopaten i Natt i skräck (1964), titelrollen i filmen Scrooge (1970), en säregen Hercule Poirot i Mordet på Orientexpressen (1974), och som bombastisk teaterskådespelare i Påklädaren (1983). De två sistnämnda rollpresentationerna blev Oscarnominerade.

Även om valet av roller visar ett motstånd mot traditionell stjärnstatus, har Finney samtidigt rönt stor respekt för roller som är kraftfulla och han fortsätter att medverka i ett flertal kvalitetsprojekt: På tv i Dennis Potters Karaoke (1996) och Cold Lazarus (1996), på teaterscenen i West End-uppsättningen av Art; på film i Erin Brockovich (2000), där han spelade mot biografmagneten Julia Roberts. Bland Finneys senare filmer märks Traffic, Big Fish, Ocean's 12, A Good Year, Bourne Ultimatum och Bourne Legacy.

RORY KINNEAR – TANNER

RORY KINNEAR läste engelska vid Oxford University innan han utbildade sig till skådespelare vid London Academy of Music and Dramatic Art (LAMDA), där han tog examen 2001. Kinnear har

lång erfarenhet från National Theatre i London. Hans arbete där omfattar kritikerrosade framträdanden, såsom rollen som Sir Fopling Flutter i restaurationskomedin *The Man Of Mode* (Olivier Award), Pyotr i *Philistines*, Vindice i *The Revenger's Tragedy*, Mitia i *Burnt by the Sun* och titelrollen i *Hamlet* (Evening Standard Best Actor Award).

Utöver teatern har Kinnear regelbundet arbetat med tv, bland annat i BBC-dramat *Five Days*, *Mansfield Park* i rollen som Rushworth, som Dennis Thatcher i BBCs tv-drama *Margaret Thatcher: The Long Walk To Finchley*, Septimus Hanbury i *Cranford*, Bolingbroke i *Richard II*, Reverend Crisparkle i *The Mystery of Edwin Drood*, premiärminister Michael Callow i *Black Mirror: National Anthem*, och som Rupert Birkin i *Women in Love*.

Rory Kinnear återkommer för andra gången som Bill Tanner i *SKYFALL*. Han spelade rollen första gången i *Quantum Of Solace*.

OLA RAPACE – PATRICE

Den begåvade skådespelaren OLA RAPACE är mest känd i Sverige för sina roller i tv-serierna *Tusenbröder* och första säsongen av *Wallander*, baserad på Henning Mankells Kurt Wallanderböcker. Utanför Sverige uppmärksammades han för sin roll i Lukas Moodyssons film *Tillsammans* (2000). De internationella lovorden återkom 2010 med Pernilla Augusts film *Svinalängorna*, som vann publikpriset vid filmfestivalen i Venedig 2010 och också två Guldbaggar. Rapace är också känd för rollen som Daniel Nordström i den danska polisserien *Anna Pihl*. Han medverkade också i den engelskspråkiga filmen *Rancid* (2004).

Ola Rapaces senaste projekt är filmatiseringen av Maria Langs pusseldeckare i femtiotalsmiljö och filmen om den legendariske boxaren Bosse Högberg, *That's why they hate us*.

SAM MENDES – REGISSÖR

SAM MENDES har arbetat som film- och teaterregissör i över 25 år.

Han började sin karriär på teatern som regiassistent på Studio Theatre i Chichester. 1987 blev han den förste konstnärliga ledaren för Minerva Theatre 1989. Ett år senare var han regissör på RSC (Royal Shakespeare Company), där han bland annat regisserade hyllade uppsättningar av Troilus and Cressida, The Alchemist, The Tempest och Richard III. På National Theatre har han bland annat regisserat The Sea, The Rise and Fall of Little Voice, The Birthday Party och Othello.

1992 grundade Mendes Donmar Warehouse i London, som han var konstnärlig ledare för fram till 2002. Under den här perioden lyckades Mendes bygga upp Donmar till en av de mest dynamiska och framgångsrika teatrarna i världen. Hans uppsättningar för Donmar Warehouse omfattar Assassins, Translations, Cabaret, Glengarry Glen Ross, The Glass Menagerie, Company, Habeas Corpus, The Front Page, The Blue Room, To The Green Fields Beyond, Uncle Vanya, och Twelfth Night, de två senare uppsättningarna framfördes även på Brooklyn Academy of Music 2004. Mendes vann ett antal Olivier Awards under den här perioden, tre stycken bara under 2003 vilket är rekord: för Uncle Vanya, Twelfth Night och för Donmars framgångar under hans decennium som ledare. Flera av uppsättningarna flyttade över till Broadway och Mendes vann en Tony Award som producent för både The Real Thing och Take Me Out.

Utöver Donmar har Sam Mendes bland annat regisserat West End-uppsättningar av The Cherry Orchard, The Plough and the Stars (båda med Judi Dench i huvudrollen), Kean, London Assurance och Oliver!, den senare under fyra år på London Palladium. På Broadway har Mendes regisserat The Blue Room, Gypsy, The Vertical Hour, och en uppsättning av Cabaret, vilken mottog fyra Tony Awards inklusive för Best Musical Revival.

Våren 2009 påbörjade Mendes The Bridge Project, ett treårigt projekt samproducerat av hans bolag Neal Street Productions, Brooklyn Academy of Music och Old Vic i London. För detta unika samarbete regisserade Mendes ett transatlantiskt teatersällskap i en dubbeluppsättning av klas-

siska pjäser som startade med *A Winter's Tale* och *The Cherry Orchard*, med Simon Russell Beale och Ethan Hawke. För Bridge Projects andra säsong regisserade Mendes en internationell grupp, ledd av Stephen Dillane i *As You Like It* och *The Tempest*. Spelåret 2011/2012 turnerade hans uppsättning av *Richard III* med Kevin Spacey runt världen.

Mendes arbete med långfilm började 1999 med hans regidebut *American Beauty*, för vilken han fick en Oscar för bästa regi, liksom Golden Globe och DGA Award for Outstanding Direction. Filmen fick ytterligare fyra Oscar, inklusive för bästa film.

2002 regisserade Mendes filmatiseringen av romanen *Road to Perdition* med Tom Hanks och Paul Newman i huvudrollerna. Filmen fick sju Oscarnomineringar. Mendes återkom till spelfilmen 2006 då han regisserade *Jarhead*, en bearbetning av Anthony Swoffords bok med samma namn med Jake Gyllenhaal, Jamie Foxx and Peter Sarsgaard i huvudrollerna.

Mendes följande film, *Revolutionary Road*, hade premiär 2009. Filmen baseras på romanen av Richard Yates och huvudrollerna spelades av Leonardo DiCaprio and Kate Winslet. Filmen fick tre Oscarnomineringar och vann en Golden Globe. Mendes regisserade 2009 komedin *Away We Go*, baserad på ett manus av författarna Dave Eggers och Vendela Vida.

Utöver sitt arbete som regissör är Mendes engagerad som exekutiv producent för alla Neal Street-projekt och har också producerat och varit exekutiv producent för både film och teateruppsättningar, senast för *Things We Lost In The Fire*, regisserad av Susanne Bier med Halle Berry och Benicio Del Toro; *Starter For Ten*; *Stuart – A Life Backwards*, *Flyga drake*, fyra av Shakespeares historiska pjäser – *Richard III*, *Henry IV*” Del I och II, och *Henry V*” – för BBC/NBC Universal och WNET *The Hollow Crown* och *Shrek the Musical*.

Sam Mendes arbete inom teater och film uppmärksammades med en CBE år 2000 för hans insatser inom konst och 2005 mottog han Director's Guild Lifetime Achievement Award.

MICHAEL G. WILSON – PRODUCENT

MICHAEL G. WILSON började på EON Productions 1972 med juridiska och administrativa frågor och blev därefter assistent till producenten på *Älskade spion*. Han arbetade sig upp till exekutiv producent för *Moonraker* vilket han även var för de följande två Bondfilmerna. Hans kreativa förmåga märks i *Ur dödlig synvinkel*, *Octopussy*, *Levande måltavla*, *Iskallt uppdrag* och *Tid för hämnd*, som han var med och skrev manus till. Han var producent tillsammans med sin styvfar, den nu bortgångne Albert R. Broccoli, för *Levande måltavla*, därefter *Iskallt uppdrag* och *Tid för hämnd*. Wilson är nu verkställande direktör för EON Productions Ltd.

När James Bond kom tillbaka till filmduken efter ett uppehåll på sex år producerade Wilson den enormt framgångsrika *GoldenEye* tillsammans med sin syster Barbara Broccoli, och därefter en serie blockbusters med *Tomorrow Never Dies*, *Världen räcker inte till*, *Die Another Day*, *Casino Royale*, och *Quantum of Solace*.

Wilson tog examen som elektroingenjör. Därefter studerade han juridik på Stanford University, arbetade för regeringen och blev senare partner i en advokatfirma i Washington D.C. som var specialiserad på internationell rätt. Wilson är intresserad av allt som har med fotografi att göra och är erkänd expert på 1800-talsfotografi. Han är medlem av Advisory Council of the National Museum of Photography, Film and Television. 1998 grundade han The Wilson Centre för studier och forskning inom fotografisk historia och estetik.

Tillsammans med Barbara Broccoli har han producerat en rad teateruppsättningar, inklusive *La Cava* (2000), *Chitty Chitty Bang Bang* (2002 London, 2005 Broadway) och *A Steady Rain* (2009). Tidigare i år bearbetade de den kritikerhyllade filmen *Once* som fick strålande recensioner efter premiären på Broadway. Wilson och Broccoli producerade också *Chariots of Fire* i Londons West End som spelades under 2012 års sommar-OS. Wilson mottog en OBE (Order of the British Empire) av Hennes Majestät Drottningen 2008.

BARBARA BROCCOLI – PRODUCENT

Efter sin examen från Loyola University, Los Angeles i film- och tv-kommunikation har BARBARA BROCCOLI i många år arbetat med produktion och rollsättning på EON Productions.

Barbara Broccoli började sin karriär som regiassistent på Octopussy och Levande måltavla. Där-efter arbetade hon upp sig till biträdande producent för Iskallt uppdrag och Tid för hämnd tillsammans med Tom Pevsner. Hon och Wilson gick vidare tillsammans och producerade GoldenEye, Tomorrow Never Dies, Världen räcker inte till, Die Another Day, Casino Royale och Quantum of Solace.

Via sitt eget produktionsbolag, Astoria Productions, har Broccoli producerat Crime of the Century för HBO med Stephen Rea och Isabella Rossellini i huvudrollerna och Mark Rydell som regissör efter ett manus av William Nicholson. Filmen baseras på en bok av Ludovic Kennedy om kidnappningen av Charles Lindberghs baby. Filmen nominerades till fyra Golden Globe Awards.

Broccoli belönades med en OBE (Order of the British Empire) av Hennes Majestät Drottningen 2008. Broccoli är också ordförande i First Light, Storbritanniens ledande filmskaparinitiativ för unga.

Tillsammans med Michael G. Wilson har hon producerat en rad teateruppsättningar, inklusive La Cava (2000), Chitty Chitty Bang Bang (2002 London, 2005 Broadway), och A Steady Rain (2009). Tidigare i år bearbetade de den kritikerhyllade filmen Once som fick strålande recensioner efter premiären på Broadway. Wilson och Broccoli producerade också Chariots of Fire i Londons West End som spelades under 2012 års sommar-OS.

NEAL PURVIS & ROBERT WADE – MANUSFÖRFATTARE

NEAL PURVIS & ROBERT WADE första succé kom 1991 med manuset till det kontroversiella dramat Let Him Have It. Filmen, som fick fin kritik, regisserades av Peter Medak och visades för parlamentet som ett led i Derek Bentleys postuma benådning.

De har skrivit manus inom en mängd olika genrer, till exempel Plunkett & Macleane, med Robert Carlyle och Liv Tyler, Johnny English med Rowan Atkinson och John Malkovich, och de arbetade på The Italian Job med Mark Wahlberg och Edward Norton. Förutom att skriva James Bondfilmerna Världen räcker inte till och Die Another Day har de skrivit och samproducerat Return To Sender för regissören Bille August och Stoned för Stephen Woolley.

För Casino Royale fick de två BAFTA-nomineringar liksom en EDGAR-nominering från Mystery Writers of America. Sedan dess har de varit medförfattare till Quantum Of Solace och bearbetat John le Carrés The Mission Song för Potboiler Films. Efter att ha varit medförfattare till SKYFALL producerar de nu CORSICA '72, en episk brottsberättelse som ska regisseras av Chan-Wook Park, liksom Cocaine Nights, deras bearbetning av en roman av JG Ballard. De skriver även ett faktabaserat manus om östtyska spioner på Manhattan under 70-talet, Our Man In New York.

JOHN LOGAN – MANUSFÖRFATTARE

JOHN LOGAN är en av Hollywoods mest eftertraktade manusförfattare. Han har varit Oscarnominerad tre gånger för Gladiator, The Aviator och Hugo. Bland andra manusarbeten märks Sweeney Todd, Den siste samurajen, Any Given Sunday och Coriolanus. För närvarande skriver han manus till en filmatisering av musikalen Jersey Boys.

John mottog Tony, Drama Desk, Outer Critics Circle och Drama League-utmärkelser för sin teaterpjäs Red, som sattes upp på Donmar Warehouse i London och Golden Theatre på Broadway. Red har satts upp i 80 olika uppsättningar i Amerika och mer än 30 internationella produktioner. Han har skrivit ett dussintal pjäser, bland annat Never the Sinner och Hauptmann. Hans senaste pjäs, Peter and Alice, har premiär i London nästa år.

CALLUM McDOUGALL – EXEKUTIV PRODUCENT och PRODUKTIONSLEDARE

SKYFALL är den åttonde filmen i James Bondserien som CALLUM McDOUGALL är exekutiv producent för. Han började arbeta med serien som regiassistent på Iskallt uppdrag (1987) och sedan Tid för hämnd (1988). Han var produktionsledare för GoldenEye (1995), produktionsansvarig för Tomorrow Never Dies (1997), medproducent för Die Another Day (2002) och exekutiv producent för Casino Royale (2006) och Quantum Of Solace (2008).

Callum började arbeta i filmbranschen 1978 som inspelningsassistent på filmer som Victor/Victoria och tv-serierna "Hammer House of Horror". Han arbetade sedan som andre regiassistent för över 20 filmer som Air America, Jim Hensons The Witches, The Storyteller och The Muppet Christmas Carol, den prisbelönta tv-serien "Inspector Morse" och "The Young Indiana Jones Chronicles" under vilken han befordrades till rollen som enhetschef för två säsonger. Krediteringar som produktionschef inkluderar Fierce Creatures, 101 dalmatiner och Alien Love Triangle. Han var verkställande chef för produktionen på DNA Films av Beautiful Creatures, Strictly Sinatra och The Final Curtain.

McDougall medproducerade The Beach, producerade The Parole Officer och var exekutiv producent för Harry Potter och fången från Azkaban och nu senast Wrath Of The Titans.

ROGER DEAKINS, ASC, BSC – FOTOGRAF

ROGER DEAKINS, ASC, BSC har nominerats till Oscar nio gånger. Han föddes i Torquay, Devon, England och utbildade sig vid National Film School. Han började med långfilmsfotografi i England och fortsatte sedan i USA.

Bland Deakins filmer märks Joel och Ethan Coens No Country for Old Men, Frank Darabonts Nyckeln till frihet, Martin Scorseses Kundun, Stephen Daldrys The Reader (tillsammans med Chris Menges); Joel Coens Fargo, The Man Who Wasn't There, O Brother, Where Art Thou? och True Grit.

Han har fått en mängd priser och utmärkelser, bland annat har han nominerats tio gånger till American Society of Cinematographers (ASC) Award och vunnit två gånger för filmerna Nyckeln till frihet och The Man who Wasn't There. Sex gånger har han nominerats till en BAFTA Award och vunnit för The Man Who Wasn't There, No Country for Old Men och True Grit. 2011 mottog Deakins ASC:s Lifetime Achievement Award.

SKYFALL är Deakins tredje samarbete med Sam Mendes. De första två var Jarhead och Revolutionary Road.

DENNIS GASSNER – SCENOGRAF

DENNIS GASSNER är en av de främsta scenograferna inom film med en karriär som spänner över 25 år. Gassner började sin bana på scenografiavdelningen på filmen Apocalypse Now (regi Francis Ford Coppola)

Idag är Gassners insatser hyllade både i USA och i England. 1991 fick han en Oscar för bästa scenografi på filmen Bugsy med Warren Beatty and Annette Bening i huvudrollerna. Samma år nominerades han till en Oscar för scenografin på bröderna Coens film Barton Fink. Han vann också en BAFTA för Sam Mendes Road To Perdition (2002) och för Peter Weirs The Truman Show (1998) samt nominerades till en BAFTA för scenografin på Tim Burtons Big Fish (2003). Hans arbete på fantasy-thrillern Guldkompassen gav honom ytterligare en Oscarnominering. Gassner återkommer här till Bond för andra gången efter ha först ha gjort scenografin till Quantum Of Solace 2008.

STUART BAIRD, A. C. E. – KLIPPARE

STUART BAIRD ansvarar för andra gången för klippningen av en Bondfilm. Han har tidigare arbetat med Casino Royale 2006.

Baird har varit Oscarnominerad två gånger för sitt arbete på filmerna Superman, regisserad av Richard Donner, och för Michael Apteds De dimhöljda bergens gorillor, med Sigourney Weaver i huvudrollen. Bland hans övriga filmer märks Omen, Dödligt vapen 1 och 2, Experimentet, Operation Outland, Die Hard 2, Demolition Man, Maverick, Legenden om Zorro, Superman 2, Vantage Point, Edge Of Darkness, Salt och nu senast, Green Lantern.

Baird arbetar också som regissör. Han har regisserat Beslut utan återvändo (2002), U.S. Marshals (1998) och Star Trek: Nemesis (2002).

JANY TEMIME – KOSTYMÖR

JANY TEMIME var kostymör för Harry Potterfilmerna Harry Potter och fången från Azkaban, Harry Potter och den flammande bågaren, Harry Potter och Fenixorden, för vilken hon nominerades till Costume Designers Guild Award; Harry Potter och halvblodsprinsen, och Harry Potter och dödsrelikerna 1 och 2. Hon erhöll en Costume Designers Guild Award för del 2.

Temime har nyligen avslutat Alfonso Cuaróns Gravity med Sandra Bullock och George Clooney i huvudrollerna och var kostymör på Wrath of the Titans med Sam Worthington i den ledande rollen.

Bland Temimes senare filmer märks Martin McDonaghs In Bruges, med Ralph Fiennes, Colin Farrell och Brendan Gleeson; Alfonso Cuaróns Children of Men, med Clive Owen; Agnieszka Hollands Copying Beethoven, med Ed Harris och Beeban Kidrons På spaning efter Bridget Jones med Renée Zellweger i titelrollen.

Temime nominerades till British Independent Film Award för kostymen på filmen BlackMail med Minnie Driver i huvudrollen. Hon har vunnit BAFTA Cymru Award för sitt arbete på Marc Evans House of America, och 1995 Utrecht Film Festival's Golden Calf för bästa kostym på Oscarvinnaren Antonias värld i regi av Marleen Gorris.

Hon har arbetat på nära 40 internationella spelfilmer och tv-projekt bland annat Werner Herzogs Invincible, Todd Komarnickis Resistance, Marleen Gorris Spelets mästare, Paul McGuigans Gangster No.1, Edward Thomas I maffians grepp, Mike van Diems Karaktären, som vann en Oscar för bästa utländska film, Danny Deprez The Ball, George Sluizers Kommissionären and Crimetime, och Ate de Jongs All Men Are Mortal.

THOMAS NEWMAN – KOMPOSITÖR

THOMAS NEWMAN är allmänt erkänd som en av världens främsta filmkompositörer. Han har skrivit musiken till fler än 50 långfilmer och tv-serier och nominerats till Oscar tio gånger och fem gånger till Grammy Awards.

Han är yngste son till Alfred Newman (1900-1970), 20th Century Fox legendariske dirigent och kompositör till mängder av filmer såsom Svindlande höjder, Ringaren i Notre Dame, Anne Franks dagbok och Allt om Eva. Thomas Newman spelade piano redan som barn, men det var först när han var 14 år och hans far dog som han kände att han själv ville skriva musik.

Newman studerade komposition och instrumentation på USC för professor Frederick Lesemann och den berömda filmkompositören David Raksin, och privat för kompositören George Tremblay. Han slutförde sina akademiska studier vid Yale där han studerade för Jacob Druckman, Bruce MacCombie och Robert Moore. Den legendariske Broadwaykompositören Stephen Sondheim har haft stor betydelse för Newman och har också fungerat som hans mentor.

En viktig händelse i Newmans karriär inträffade efter att han arbetat som musikassistent på filmen *Rebellen* (1984) och blev befordrad till kompositör, vilket innebar att han vid 27 års ålder komponerat sin första filmmusik. Sedan dess har han komponerat en framgångsrik filmmusik till en mängd stora filmer, såsom *Susan var är du?*, *The Lost Boys*, *The Rapture*, *Stekta gröna tomater på Whistlestop Café*, *Spelaren*, *En kvinnas doft*, *Flesh and Bone*, *Nyckeln till frihet*, *Unga kvinnor*, *American Buffalo*, *Larry Flynt – skandalernas man*, *Oscar och Lucinda*, *Mannen som kunde tala med hästar*, *Möt Joe Black*, *American Beauty*, *Den gröna milen*, *Erin Brockovich*, *In the Bedroom*, *Road to Perdition*, *Hitta Nemo*, *Lemony Snickets berättelse om syskonen Baudelaires olycksaliga liv*, *Cinderella Man*, *Jarhead*, *Little Children*, *The Good German*, *Revolutionary Road* and *Wall-E*. Newmans senaste projekt är *The Debt*, *The Adjustment Bureau*, *Niceville* och *Järnladyn*. Newman har också skrivit musiken till HBO:s serie *Angels in America* i regi av Mike Nichols. Han vann en Emmy Award för ledmotivet till HBO-serien *Six Feet Under*.

Utöver sitt arbete med film och tv har Newman komponerat flera konsertstycken, inklusive det symfoniska verket *Reach Forth Our Hands*, 1996, för Cleveland Orchestra med anledning av stadens 200-årsjubileum, *At Ward's Ferry, Length 180 ft.*, ett stycke för dubbelbas och orkester 2001 på uppdrag av Pittsburgh Symphony. Hans senaste verk är kammarstycket *It Got Dark*, beställt av Kronoskvartetten 2009.

ADELE – MEDKOMPOSITÖR TILL TITELLÅTEN OCH ARTIST

Endast 24 år gammal har Londonfödda Adele blivit en av världens mest framgångsrika artister. Hennes varma, själfulla röst och känslofyllda musik gjorde henne perfekt för James Bondserien. 2007, vid 17 års ålder, blev nybörjaren Adele utsedd till Critics Choice av The Brit Awards. Hennes första skiva, 19, släpptes 2008 tillsammans med singlarna *Hometown Glory* och *Chasing Pavements* och de nådde fyrfaldig platinastatus. Ett år senare vann Adele Grammy Awards som Best New Artist och Best Female Pop Vocal, vilket befäste hennes globala status.

Tidigt 2011 släpptes Adeles andra skiva, 21, som blev ett världsfenomen med 23 veckor som nummer ett på Englandslistan och 24 veckor som nummer ett på USA-listan. Den innehåller låtar som *Rolling In The Deep*, *Someone Like You*, *Set Fire To The Rain* and *Rumour Has It*. 21 har hittills sålts i 24 miljoner exemplar i världen och är den mesta sålda skivan under både 2011 och 2012. Adele vann sex Grammy Awards inklusive Record of the Year, två BRIT Awards och två Ivor Novello Awards. "Skyfall" är Adeles första nyskrivna och inspelade låt 2012 och hennes första för film.

PAUL EPWORTH – MEDKOMPOSITÖR OCH PRODUCENT FÖR TITELLÅTEN

Det är ingen överdrift att beskriva PAUL EPWORTH som den mest betydande brittiska musikproducenten i sin generation. Det är heller inte fel att kalla honom den mest framgångsrika och efterfrågade. Listan över hans senaste produktioner är som att läsa en musikens "måste"-lista: Adele's 21, Florence + The Machine's *Ceremonials* och Lungs, The Big Pink's *Brief History Of Love* (inklusive deras enorma radiohit *Dominos*) och *Future This*, Foster The People *Torches*, Cee-Lo Greens *The Lady Killer*, Friendly Fires *Pala*, Plan B:s *The Defamation Of Strickland Banks*, särskilt *Stay Too Long* single... Det är inte många som kan sägas ha skapat sin generations musik, men Paul är en av dem. För hans många bestående insatser fick han 2012 ett globalt erkännande med fyra Grammy Awards i de tunga kategorierna; Record Of the Year ('Rollin' In The Deep' – Adele); Song Of The Year ('Rollin' In The Deep', som han skrev med Adele); Album Of The Year ('21' – Adele); Producer Of The Year.

ALEXANDER WITT – 2ND UNIT- REGISSÖR

ALEXANDER WITTS karriär spänner över 25 år med början som kameraassistent och vidare till fotograf. Han har ryktet om sig att vara en av världens främsta visuella fotografer, både som second unit-regissör och fotograf. Witt debuterade som regissör 2004 med filmen *Resident Evil: Apocalypse* med Milla Jovovich i huvudrollen.

Han är känd för intensiva biljakter och actionscener. Bland hans filmer som second unit-regissör märks Speed och Speed 2, Twister, Gladiator, Hannibal, Black Hawk Down, The Bourne Identity, XXX, The Italian Job, Hidalgo och Pirates of the Caribbean: Svarta pärlans förbannelse, Prince of Persia, Robin Hood, The Town, Fast and Furious 5, X-Men: First Class och Safe House.

CHRIS CORBOULD – ANSVARIG FÖR MINITIATYR OCH SPECIALEFFEKTER

CHRIS CORBOULD har varit ansvarig för specialeffekterna på sex tidigare James Bondfilmer och arbetat med SFX-avdelningen på sammanlagt tretton 007-äventyr.

Corboulds Bondkarriär inleddes 1977 som tekniker på Älskade spion. Efter Moonraker (1979) arbetade han sig upp i hierarkin med mer och mer ansvar för Ur dödlig synvinkel, Levande måltavla, Iskallt uppdrag och Tid för hämnd. 1995, när Brosnan fick rollen som Bond i GoldenEye, blev Chris för första gången ansvarig för specialeffekterna vilket han har varit de på alla James Bondfilmer sedan dess. Corbould och hans team nominerades till en BAFTA för GoldenEye, Casino Royale och Quantum of Solace. Han fick en Oscar för sitt arbete med filmen Inception av Chris Nolan.

Corbould har även varit ansvarig för specialeffekterna på Mumien, Lara Croft Tomb Raider, Tomb Raider: Cradle of Life, X-Men: First Class, Christopher Nolans filmer Batman Begins, The Dark Knight och den senaste Dark Knight Rises.

GARY POWELL – STUNTKOORDINATOR

Det är tredje gången GARY POWELL är ansvarig för stunt på en James Bondfilm. I Casino Royale satte stunt-teamet rekord i Guinness rekordbok för 'Most Cannon Rolls In a Car', fick en World Stunt Award för 'Best Stunt At Height' och Powell själv belönades med en World Stunt Award för 'Best Stunt Coordinator'. Tidigare arbetade Powell som stuntman med 007-filmerna GoldenEye, Tomorrow Never Dies och Världen räcker inte till.

Powell är född i en familj med stuntmän och utförde sin första stunt när han var elva år i en av Carry On-filmerna. Han har arbetat sig upp till stuntansvarig och har bland annat arbetat med filmerna: Titanic, Braveheart, Saving Private Ryan, Terminator 3, Alexander, Legenden om Zorro, Bourne Ultimatum, Spielbergs Indiana Jones och kristalldödskallens rike, och nu senast, Unstoppable och 47 Ronin.

DEBBIE McWILLIAMS – ROLLSÄTTARE

DEBBIE McWILLIAMS har rollsatt tio James Bondfilmer tidigare: Ur dödlig synvinkel, Octopussy, Levande måltavla, Iskallt uppdrag, GoldenEye, Tomorrow Never Dies, The Världen räcker inte till, Die Another Day, Casino Royale och Quantum of Solace.

Hennes imponerande lista med filmer hon har rollsatt inkluderar Superman 1 och 2, En amerikansk varulv i London, Spioner är vi allihopa, Henry V, Min sköna tvättomat, Personal Services, Monty Pythons mening med livet, Othello och tv-serien Borgia.

DANIEL KLEINMAN – FÖRTEXTSEKVENNS

Daniel "Danny" Kleinman är känd som en av reklamvärdens främsta regissörer. Han har fått brett erkännande som den regissör som fått flest utmärkelser i världen. Han är lika känd i USA och utsågs nyligen till decenniets reklamregissör. Efter Hornsey Art School arbetade Daniel som illustratör och också med storyboards tillsammans med regissörer av musikvideos. Det ledde till hans första musikvideo 1983.

Kleinman var en av de första att använda specialeffekter i efterarbetet med sina över 100 videos på 80-talet. Från 90-talet har Daniel ägnat sig åt reklam. Han har också regisserat TV-drama, nominerats till en BAFTA och vunnit rosen i Montreux. Han har tagit över Maurice Binders mantel som skapare av James Bondfilmernas förtextsekvenser.

2006 grundade Daniel Rattling Stick. 2012 utsågs bolaget till Storbritanniens främsta produktionsbolag för fjärde gången på fem år.

STEVE BEGG – ANSVARIG FÖR SPECIALEFFEKTER OCH MINIATYRER

STEVE BEGG har alltid varit fascinerad av specialeffekter, särskilt Gerry Andersons tv-program ("Thunderbirds", "Captain Scarlet", "Space 1999"). Direkt efter skolan började Steve Begg arbeta för Anderson, som hade blivit imponerad av Beggs amatöreffekter på 16mm. Begg kastades in i hetluften direkt och blev ansvarig för effekter i flera av Andersons tv-shower. Det ledde till arbete med Bonds legendariske specialeffektschef Derek Meddings (Leva och låta dö, GoldenEye) och som tekniker på Tim Burtons Batman.

Begg gick sedan vidare med arbete på Lost In Space, Lara Croft, Tomb Raider 1 och 2, Batman Begins (2005) och Guldkompassen (2007). Hans barndoms dröm att arbeta med James Bond uppfylldes med GoldenEye och han har sedan dess varit ansvarig för visuella effekter och miniatyrer på Casino Royale och SKYFALL.

GREGG WILSON – BITRÄDANDE PRODUCENT

GREGG WILSON är son till Michael G. Wilson och barnbarn till den bortgångne Bondproducenten Albert R. Broccoli. Han tog examen vid Stanford University 2001 i fysik och musikkomposition. Greggs första arbete med Bondserien var som biträdande kompositör till David Arnold på Världen räcker inte till. På den efterföljande Bondfilmen Die Another Day arbetade han med utveckling, som produktionsassistent och med ljud.

Åren därefter frilansade Gregg som ljudläggare på filmer, reklam och videospel samtidigt som han arbetade med manus och manusutveckling. Efter att ha arbetat med filmklipparen Stuart Baird som biträdande klippare på Casino Royale började han arbeta heltid på EON Productions. Sedan dess har han varit biträdande producent på Quantum of Solace och har samma roll på SKYFALL.

STUART WILSON – LJUDMIX

Redan som ung var STUART WILSON intresserad av ljud. Han drogs till filmen i tonåren och hans talang ledde genom Scottish Film Office till en praktikplats på National Film & TV School. Sedan 1992 har Stuart arbetat med ljud på en mängd olika filmer och med regissörer som Michael Winterbottom, Bernardo Bertolucci, David Cronenberg, Fernando Meirelles, Sofia Coppola, David Yates på de tre sista Harry Potterfilmerna och med Spielberg på War Horse, för vilken han nominerades både till en Oscar och en BAFTA.

ANDREW NOAKES – MEDPRODUCENT

ANDREW NOAKES första erfarenhet av filmindustrin var ett sommarjobb åt sin pappa som var Financial Controller på Octopussy (1983). Noakes har nu arbetat med 28 filmer och inkluderar alla James Bondfilmer sedan Octopussy.

På Tomorrow Never Dies (1997) befordrades Noakes till Financial Controller, och tog därmed över från sin far som hade arbetat på alla Bondfilmer sedan 1981. 2006, som ett erkännande för den allt större betydelse hans arbete har inom James Bondfranchisen, krediterades han som biträdande producent på Casino Royale vilket han även blev för Quantum Of Solace 2008. Andrew Noakes har nu fått rollen som medproducent på SKYFALL.

DAVID POPE – CO- PRODUCENT

David Pope arbetade som advokat i sitt hemland Nya Zeeland, därefter i Storbritannien och USA, innan han hamnade i filmbranschen genom GoldenEye 1995. Pope är Chief Executive Officer och Head of Business Affairs för James Bond-produktionsbolaget, Danjaq, LLC, och arbetar heltid med Michael G. Wilson och Barbara Broccolis filmer, teater och licenser. Han bor i Los Angeles men tillbringar en stor del av året i London.

Pope är ansvarig för allt det juridiska och affärsmässiga kring Bondfilmerna, eller som han säger, "Allt det där som ingen annan vill göra". Han arbetar också nära Andrew Noakes i frågor som rör försäkringar, redovisning och med produktplacering.

Han har varit produktionschef på tidigare Bond filmer men har befordrats till rollen som medproducent för SKYFALL.

INTRESSANTA FAKTA

M:s hus i filmen är den legendariska Bondkompositören John Barrys tidigare hem. Filmmakarna tyckte att det kunde vara en fin hyllning till kompositören som gick bort 2011.

När det gällde rollsättningen av Silvas legosoldater ville Mendes ha riktiga skådespelare hellre än stuntman. För att hitta skådespelare som skulle passa anordande Gary Powell ett träningsläger för stunt. Han började med 42 män som alla skulle lära sig slåss, ta emot slag, reagera på slag, bära vapen och reagera på att bli skjutna. Gruppen reducerades till slut till sju stycken med de som såg mest naturliga ut.

SKYFALL är den första Bondfilm som den Oscarnominerade fotografen Roger Deakins har filmat med digital kamera. Deakins säger om Arri Alexa-kameran att, "Den här kameran har tagit oss till en nivå där digitalt helt enkelt är bättre."

Mark Higgins, som har vunnit många brittiska racingtävlingar, var stuntman för Naomie Harris under vidvinkeltagningarna när Land Rover kör genom trafiken.

Det här är den sjätte Bondfilmen som en Aston Martin DB5 är med. Första gången var i Goldfinger 1964 och därefter i Åskbollen, GoldenEye, Tomorrow Never Dies och Casino Royale.

Det tog 9 veckor och 250 personer att bygga MI6:s underjordiska huvudkvarter i 007-studion. Under övningarna med vapen gick det åt 200 000 omgångar ammunition. Patrices pistol, GLOCK 18, kan hålla 100 omgångar ammunition och bränna av 20 i sekunden.

85 uppsättningar av Bonds Tom Fordkostym tillverkades för förtextsekvensen. Slipsen Bond använder i motorcykeljakten har tyngder på sig för att inte flyga runt när han kör i hög fart.

Man sprayade Coca Cola på Istanbuls gator för att förhindra att motorcyklarna slirade.

Gary Powell, stuntansvarig, kommer från en familj med stuntmän. Familjen Powell har varit med i varenda Bondfilm sedan Agent 007 med rätt att döda (1962). Garys pappa, Noshur Powell, och farbror Dinny, arbetade på alla filmer med Connery och Lazenby, hans bror Greg på alla med Moore och Dalton. Powell själv har arbetat med alla Pierce Brosnans och Craigs Bondfilmer.

För att kunna filma jakten i Istanbul var produktionsteamet tvungna att ta bort kakelplattorna i Grand Bazaar och ersätta dem med gummiplattor för att vara på den säkra sidan om stuntscenen inte skulle gå enligt plan. När man var klar sattes de riktiga kakelplattorna tillbaka.

När han gick på universitetet var SKYFALLS scenograf Dennis Gassner en lovande fotbollsspelare och erbjöds att vara med i uttagningen till det professionella laget LA Rams! Han avböjde och valde istället att fortsätta sina studier i design och har nu vunnit Oscar för sin scenografi.

Exteriörtagningarna utanför Whitehall, halvvägs i jakten mellan Bond and Silva, krävde 750 statister, 100 bakgrundsfordon, 300 filmarbetare and hjälp från ett flertal departement: Westminster City Council / TFL / TFL Buses / Met Police / CHX Police / London Underground / Herts Traffic Management / MOD / Royal Parks / Common och Foreign Wealth Office / Network Rail.

"ACADEMY AWARD®" och "OSCAR®" är registrerade varumärken och symboler för Academy of Motion Picture Arts and Sciences."

Skyfall, 007 Gun Logo och James Bond-relaterade varumärken © 1962-2012 Danjaq, LLC och United Artists Corporation.

Skyfall, 007 Gun Logo och James Bond relaterade Trademarks är varumärken som tillhör Danjaq, LLC. Alla rättigheter förbehållna.

Svensk distribution: Svensk Filmindustri

Pressrum: www.sffilm.se

SF Film Marknadsavdelning:, växel: 08-680 35 00

Helena Stenberg, pressansvarig : helena.stenberg@sf.se, 08-680 35 32

Kerstin Lofjård, pressansvarig svensk film: kerstin.lofjard@sf.se, 08-680 35 24

Eva Sundqvist-Olmos, traffic: eva.sundqvistolmos@sf.se, 08-680 39 25

Nils Vesterlund, marknadsansvarig utl film: nils.vesterlund@sf.se, 08-680 35 21

Åsa Norberg, marknadsansvarig svensk film: asa.norberg@sf.se, 08-680 36 94

Linda Svensson, promotionansvarig svensk film: linda.svensson@sf.se, 08-680 35 20

Angeliqa Game, promotionansvarig utländsk film: angeliqa.game@sf.se, 08-680 35 69

Eva Svendenius, chef biografdistribution: eva.svendenius@sf.se, 08-680 35 42